

Heather Morris (suom Kristiina Drews): Nousevan auringon sisaret

Koti (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/>)

/ Heather Morris (suom Kristiina Drews): Nousevan auringon sisaret (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net:443/heather-morris-nousevan-auringon-sisaret/>)

Heather Morris (suom Kristiina Drews): Nousevan auringon sisaret

RIITTA VAISMAA – Hyvyyttä kauheuden keskellä

Heather Morris on erikoistunut kuvaamaan menestyskirjoissaan rankkoja, kauhistuttavia olosuhteita ja sellaisista uskomattomasti selviytyneitä. Hänen kolme ensimmäistä romaaniaan kuuluvat ns. holokaustikirjallisuuteen. Näistä ensimmäistä *Auschwitzin*

tatuoijaa (2019) on mainittu ko. lajityypin aloittajaksi. *Cilkan tarina* (2020) ja *Kolme sisarta* (2022) jatkavat kerrontaa juutalaisten pelastautumisesta julmista kohtaloista.

Morrisin neljäs romaani *Nousevan auringon sisaret* ajoittuu sekin toisen maailmansodan vuosiin, mutta tällä kertaa tapahtumat kertovat Tyynenmeren sodasta ja japanilaisten epäinhimillisistä vankileireistä, joille internoitiin moniin liittoutuneita edustaviin kansallisuuksiin kuluvia.

Morrisin kaikki romaanit perustuvat tositapahtumiin. Hänen *Nousevan auringon sisariin* keräämissään tiedoissa, etenkin vankien kohtaloissa, olisi hyvinkin ainesta tietokirjaksi aiheesta, joka tuskin on kovin monille tuttu. Romaaninsa loppuun Morris on koonnut faktoja, jotka tukevat fiktion tosipohjaisuutta. Morrisin läpeensä tunteellinen lähestymistapa lienee kuitenkin oiva valinta, jotta lukijat voivat kokea niin kauhut kuin ystävyys ja yhteisöllisyys. Kohtalot ovat sydäntä raastavia, mitä Morrisin tapa kertoa korostaa.

Vaikka *Nousevan auringon sisaret* kertovat kammottavista ja epäinhimillisistä tapahtumista ja olosuhteista, tuskin olen koskaan lukenut teosta, jossa halataan, syleillään, huolehditaan, itketään ja nauretaan yhtä paljon kuin Morrisin neljännessä romaanissa. Musta on mustaa ja valkoinen valkoista; hyvä ja paha eivät kaipaa tulkintoja. Näinhän asiat ovat vankileireillä keskellä sotaa. Vankien keskinäisen solidaarisuuden, yhteen hiileen puhaltamisen, toisten auttamisen Morris idealisoi niin voimakkaasti ja tunteikkaasti, että sitä kaikkea on välistä vaikea uskoa. Morrisin ketomien faktatietojen mukaan näin kuitenkin vaikuttaa tapahtuneen.

Nousevan auringon sisaret alkaa vuoden 1942 helmikuussa, kun Japanin armeija valtaa Singaporen. Ihmiset pyrkivät pakenemaan keinolla millä tahansa. Useimmiten tavoitteena on päästä Australiaan. Sinne lähtee myös laiva nimeltään Vyner Brook. Sen mukana ovat Morrisin romaanin keskeiset henkilöt. Laiva ehtii olla merillä kaksi päivää, ennen kuin Japanin armeija tuhoaa sen. Veden varaan joutuvat kymmenet Australian asevoimien sairaanhoitajat sekä säveltäjä-kapellimestari Norah Chambers ja tämän sisar ja aviomies. Osa ihmisistä hukkuu, osa pelastautuu Sumatran rannoille ja joutuu siellä Japanin keisarillisen armeijan vangeiksi. Osa joutuu todistamaan kammottavaa massamurhaa.

Miehet erotetaan naisista ja lapsista. *Nousevan auringon sisaret* seuraa naisvankien elämää usealla eri leiripaikalla. Kaikkialla elinolot ovat ihmisille sopimattomat. Nälkä ja sairaudet vaivaavat. Välistä ruokana on banaaninlehdessä vajaa nyrkillinen likaista riisiä. Vankeja

pahoinpidellään ja jopa pakotetaan japanislaisupseerien viihdyttäjiksi. Vettä ei ole riittävästi, ja sekin on usein saastaista. Monet sairastuvat, monet kuolevat.

Morris seuraa sairaanhoitajien vaiheita. Kaikissa oloissa pystytetään kenttäsaaraala. Siellä sairaanhoitajat auttavat omaa etuaan ajattelematta satoja vankeja. Hoitajien joukosta erottuu muutama sankari, erityisesti pieni – alle 150-senttinen – Nesta James, josta tulee koko leirin henkinen johtaja. Myös nunnien joukosta nousee esimerkillisesti kaikkien hyväksi toimivia.

Ongelmia tai kriisejä syntyy luonnollisesti vähän väliä, toimintakaava on aina sama. Kokoonnutaan yhteen, jakaannutaan ryhmiin ja kaikki toimivat yhteiseksi parhaaksi. Se, että tämä kerta toisensa jälkeen onnistuu lähes ilman mutinoita, ei ihanteellisuudessaan aivan vakuuta. Hieman ongelmia tosin alkuun tuottaa yhteistyö hollantilaisten kanssa. Heistä osa on asunut Kaakkois-Aasiassa jo ennen sotaa.

Esimerkillisen yhteistoiminnan lisäksi musiikki auttaa vankeja kestäämään. Ensiksi Norah Chambers perustaa kuoron, jonka konsertit ovat voimaannuttavia niin laulajille kuin yleisöllekin. Yhdessä lauletaan aina kaikkien kansakuntien kansallislaulut, mitä leirien vaihtuvien johtajien ei aina ole helppo sietää. Norah onnistuu perustamaan myös ihmisäänin soivan instrumentaalikuoron, joka esittää vaativa maailmanmusiikin helmiä. Nämä konsertit saavat valtavan suosion ja auttavat myös sairastuneita.

Nesta ja Norah nousevat ylitse muiden. Liikkuttavimpiin kuuluu pikkutyttö June, joka veden varassa saa avun Norahin sisarelta Enalta. Sisarukset pitävät työstä huolta koko kolmen vuoden ja seitsemän kuukauden leirihelvetin ajan. Norah purkaa Junelle rakkautta ja kaipuuta omaan Sally-tyttärensä. Norah ja puolisonsa John ehtivät lähettää Sally tyttären Australiaan ennen Singaporen tuhoa. Norah ei tiedä, onko tyttö pelastunut tai edes hengissä. June kadotti kaaoksessa vanhempansa. Tyttö alkaa jossain vaiheessa jo kutsua Enaa äidiksi, mitä Ena ei kuitenkaan hyväksy.

Musiikin lisäksi leirilehden tekeminen auttaa naisia kestäämään ja hitsaa toimimaan yhdessä. Lehden vaatimattomuutta kuvaa se, ettei naisilla ole paperia kuin kahteen kappaleeseen kutakin numeroa. Tuokin paperi haalitaan pääosin roskista. Naiset myös kokoontuvat muistelemaan yhdessä elämänsä mm. juhlapäivinä. On myös tilaisuuksia, joissa pahasti järkyttyneet, esim. massamurhaa todistamaan joutunut sairaanhoitaja,

pytyvät purkamaan kokemuksiaan. Lisäksi naisten ahdistus piirtyy uusiin risteihin, joillaisen he pytyttävät jokaiselle kuolleelle. Ristiin kaiverretaan kuumalla naulalla kunkin menehtyneen nimi – aina ei muuta tietoa olekaan.

Joskus Morrisin kerronta tuntuntuu toisteiselta. Toisaalta se korostaa tosiasiallisia tapahtumia. Kestiväthän hirvittävät olosuhteet lähes neljä vuotta. Hienosti kääntäjä Kristiina Drews tuo kauheuksien kuvaston suomalaisille lukijoille, samoin pakahduttavat tunnemyrskyt.

Nousevan auringon sisarilla on, kuten vahvasti lukijan tunteisiin vetoavalla tarinalla täytyykin olla, monen osalta onnellinen loppu, vaikka kammottavista kokemuksistaan tuskin kukaan voi koskaan päästä eroon.

Nousevan auringon sisaret on varmaan ollut tärkeä projekti Heather Morrisille siksikin, että hän on lähellä oman maansa historiaa. Kirjailija on kotoisin Uudesta Seelannista ja asuu Australiassa. On helppo uskoa, että *Nousevan auringon sisaret* käännetään kymmenille kielille ja saavuttaa holokaustiteosten tapaan miljoonayleisön.

Heather Morris: *Nousevan auringon sisaret* (Sisters Under the Rising Sun). Suom. Kristiina Drews. Aula & Co 2024. 376 s.

Riitta Vaismaa on kirjallisuuskriitikko.

« Previous:

Gianni Solla (suom Helinä Kangas):
Ystävyyden oppimäärä
(<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/gianni-solla-ystavyyden-oppimaara/>)

Next:»

Franz Kafka (suom Panu Turunen)
Päiväkirjat 1909–1923
(<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/franz-kafka-paivakirjat-1909%e2%80%921923/>)

admin

Vastaa

Viesti

Nimi

Sähköposti

Lähetä viesti

This site uses Akismet to reduce spam. [Learn how your comment data is processed \(https://akismet.com/privacy/\)](https://akismet.com/privacy/).

Spefi -romaaneja (Tomi Sirviö)

Bram Stoker: Draculan vieras ja muita kauhukertomuksia (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/bram-stoker-draculan-vieras-ja-muita-kauhukertomuksia/>)

Victor Dixen: Pimeyden hovi (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/victor-dixen-pimeyden-hovi/>)

Ilmar Taska: Tulevaisuuden kutsu (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/ilmar-taska-tulevaisuuden-kutsu/>)

Iain M. Banks: Pelaaja (<https://www.maailmankirjat.ma-pe.net/iain-m-banks-pelaaja/>)

Proudly powered by WordPress (<https://wordpress.org>) | Theme: Content (<https://spicethemes.com>) by
SpiceThemes

